

First Year Student's Expectations on Chinese Language Learning at Mae Fah Luang University, Chiang Rai.

Phasuk Boontham*

Ph.D. (Language Studies), Assistant Professor
School of Sinology, Mae Fah Luang University

Soraya Thavorn

M.ed. (Master of Teaching Chinese to speakers of Other Languages), Lecturer
School of Sinology, Mae Fah Luang University

*Corresponding author: phasuk.boo@mfu.ac.th

Received: November 11, 2023/ **Revised:** September 12, 2024/ **Accepted:** September 13, 2024

Abstract

The research investigates two main objectives: first, to examine the expectations of first-year students regarding Chinese language learning, and second, to explore factors that have not yet been addressed in line with students' expectations. The subjects were purposefully selected from all first-year students who enrolled in the Teaching Chinese Language program during the academic year 2022, totaling 101 participants. Data were gathered through semi-structured questionnaires using qualitative and quantitative methods based on the 'Vroom Expectancy Theory'. The statistical tool of percentages was used to analyze the quantitative data, and content analysis was used for the qualitative data. The research findings identified both the factors that students mostly expected and those that were not yet available. The most anticipated factors included opportunities to take attractive Chinese language courses that meet their needs, and courses offering future career prospects. On the other hand, the factors that were not yet available included opportunities to study language and culture in China; and also student services supported

by the university. Whatever has been found in this study, all of them could reflect the ambitious nature of the new generation: their aspiration to engage in intentional, high-expectation studies at Mae Fah Luang University; a desirable goal for a stable career built upon their Chinese language proficiency. Regarding some of the student's concerns that have not appeared, the university should consider them to align with student expectations. This study highlights the need for curriculum development to adjust to a rapidly changing world and the addition of new courses that allow students greater freedom in their studies.

Keywords: Expectancy, Teaching Chinese Language Program, Chinese Language Learning

บทความวิจัย

ความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ต่อการเรียนภาษาจีน ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผาสุข บุญธรรม*

Ph.D. (Language Studies), ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สรญา ถาวร

M.ed. (Master of Teaching Chinese to speakers of Other Languages), อาจารย์
สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

*ผู้ประสานงาน: phasuk.boo@mfu.ac.th

วันรับบทความ: 11 พฤศจิกายน 2566/ วันแก้ไขบทความ: 12 กันยายน 2567/ วันตอบรับบทความ: 13 กันยายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการเรียนภาษาจีนและค้นหาปัจจัยที่ยังไม่ปรากฏชัดที่นักศึกษาคาดหวังจากการเรียนในหลักสูตรการสอนภาษาจีน ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงคือให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 101 คน เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาวิจัยนี้ การออกแบบวิจัยเป็นทั้งแบบเชิงปริมาณและคุณภาพ และยึดแนวคิดตามทฤษฎีความคาดหวัง (Vroom Expectancy Theory) เป็นกรอบวิจัย มีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดกึ่งมีโครงสร้าง ใช้สถิติร้อยละเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยได้พบทั้งปัจจัยที่นักศึกษาคาดหวัง อาทิ การได้เรียนในหลักสูตรที่น่าสนใจตรงตามความต้องการ และการได้เรียนรายวิชาที่ทำให้เห็นโอกาสของการประกอบอาชีพในอนาคต สำหรับปัจจัยที่ยังไม่ปรากฏชัดที่คาดหวัง ได้แก่ โอกาสของการไปเรียนภาษาและวัฒนธรรมที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนรวมทั้งงานบริการสำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ทุกข้อค้นพบของงานวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีคิดของคนรุ่นใหม่ที่กำหนดเป้าหมายชีวิตของตนไว้กับการมีอาชีพที่มั่นคงด้วยศักยภาพทางภาษาจีนที่ได้มาจากการเรียนที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ส่วนของความหวังที่ไม่ปรากฏนั้น ผู้เกี่ยวข้องควรนำความคาดหวังที่นักศึกษารอคอยเหล่านั้นไปพิจารณาเพื่อผลักดันให้เป็นจริง ที่สำคัญคือผู้บริหารหลักสูตรควรศึกษาและทำความเข้าใจความคาดหวังของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งควรเพิ่มโอกาสให้กับนักศึกษาในการเลือกเรียนได้อย่างอิสระมากขึ้น

คำสำคัญ: ความคาดหวัง สาขาวิชาการสอนภาษาจีน การเรียนภาษาจีน

บทนำ

Crosby (1991) กล่าวว่าองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีคุณภาพ ย่อมส่งผลทำให้องค์กรนั้นได้รับผลตอบแทนที่ดี ซึ่งรวมถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการด้วยการบริหารจัดการในองค์กรทางด้านการศึกษานั้นไม่มีความแตกต่างไปจากคำกล่าวข้างต้นเช่นกัน ดังจะเห็นว่าการจัดการศึกษาหรือสถานศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นการบริหารจัดการองค์กรของตนให้ดีในทุกองค์ประกอบ เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นได้รับการพัฒนาและปรับปรุงจนได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับจากสังคม ทั้งด้านคุณภาพวิชาการและการบริการที่น่าพึงพอใจต่อผู้รับบริการหรือผู้เรียนทุกระดับ ในด้านผู้เรียนนั้นไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผู้เรียนต่างมีความคาดหวังต่อสถาบันการศึกษาที่ตนต้องการเข้าศึกษาเช่นกัน อีกทั้งผลการศึกษาด้านการจัดการศึกษาจำนวนไม่น้อย (อาทิ Torenbeek et al, 2010; Yorke & Longden, 2004; Lowe & Cook, 2003) พบคำกล่าวที่ตรงกันว่า ความไม่มีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาเป็นการทำลายความคาดหวังของผู้เรียน ดังที่ Torenbeek ได้กล่าวถึงประสบการณ์ของการเปลี่ยนสภาพจากนักเรียนในโรงเรียนไปสู่สภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อนักศึกษาใหม่และเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญและท้าทายต่อการกำหนดอนาคตทางการเรียนของนักศึกษาผู้นั้น ความท้าทายนี้ยังส่งผลต่อมหาวิทยาลัยด้านงานบริการภายในที่จัดให้สำหรับนักศึกษาเข้าใหม่ Smith & Wertlieb (2005) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าความคับข้องใจที่นักศึกษาใหม่ต้องเผชิญในมหาวิทยาลัยเปรียบเสมือนช่องว่างที่มีอยู่จริงระหว่างความคาดหวังของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยซึ่งเกิดขึ้นได้เสมอ ดังนั้น การพยายามเข้าถึงและเข้าใจเป้าหมายที่อยู่ในใจ หรือรู้ถึงความต้องการของนักศึกษาจึงมีความสำคัญและมหาวิทยาลัยต้องพยายามศึกษาหาคำตอบและนำผลจากข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องต่อความคาดหวังของนักศึกษาให้ได้มากที่สุด การศึกษาเรื่องความคาดหวังของนักศึกษาจึงได้กลายเป็นพันธกิจที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยทั่วโลกในปัจจุบัน

ทฤษฎีของความคาดหวัง

Victer H. Vroom นักวิเคราะห์วิจัยด้านจิตวิทยา

แห่งมหาวิทยาลัย Yale คือบุคคลที่เริ่มนำเสนอความหมายของความคาดหวังเป็นครั้งแรกซึ่งรู้จักกันดีในชื่อของ ‘ทฤษฎีของความคาดหวัง’ หรือ ‘Vroom Expectancy Theory’ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับตามแนวคิดของจิตวิทยากลุ่มทฤษฎีแบบพุทธินิยม (Cognitivism) การศึกษาของ Vroom ได้เน้นการวิเคราะห์ความคาดหวังที่ส่งผลต่อการทำงาน โดยกล่าวว่าความคาดหวังเปรียบเสมือนแรงขับเคลื่อนให้ผู้ปฏิบัติงานแสดงพฤติกรรมและพยายามแสดงออกเพื่อให้เกิดผลงานตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งหากผลลัพธ์เป็นไปตามที่คาดหวัง ความพึงพอใจย่อมจะเกิดขึ้น ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom ได้ถูกพัฒนาและตีความแตกต่างกันไปในระยะต่อมา เช่น Redmond & Hite (2013) ที่ระบุว่าความคาดหวังเป็นเสมือนการรับรู้ตนเองของบุคคลเป็นกระบวนการทางความคิดและเป็นการรับรู้ที่บุคคลได้คาดการณ์ล่วงหน้าต่อสถานการณ์หนึ่งเพื่อเดินไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งลักษณะความคาดหวังจะแตกต่างกันมากเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญต่อความคาดหวังของแต่ละบุคคล ในมุมมองของสถานศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของงานบริการที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยนับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักศึกษา แม้คำว่า ‘คุณภาพ’ ของการให้บริการของแต่ละสถานศึกษาอาจมีความหมายที่แตกต่างกันไปตามมุมมองของสถานศึกษานั้น (Gibbs, 2004) แต่มุมมองที่ตรงกันสำหรับทุกสถานศึกษาคือความกังวลต่อการได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพที่มีความเป็นมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการให้บริการต่าง ๆ (Hashim & Awang, 2005) เป็นต้น

จากมุมมองของนักการศึกษา ความคาดหวังคือปัจจัยสำคัญที่ส่งอิทธิพลต่อผู้เรียนอย่างมาก ทั้งวิถีคิด การประพฤติปฏิบัติตน บุคลิกภาพ พฤติกรรมการแสดงออก และที่สำคัญความคาดหวังยังส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียน ดังที่ Stern (2007) ที่กล่าวว่าความคาดหวังคือเป้าหมายในอนาคตที่ผู้เรียนมุ่งหวังไว้ และยังเป็นความต้องการส่วนตัวของผู้เรียนทุกคนซึ่งผลลัพธ์ของความคาดหวังนี้จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้อย่างยาวนาน ผู้เรียนที่มีความคาดหวังส่วนมากคือผู้กำหนดเส้นทางไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จของตนไว้ล่วงหน้า การศึกษาปัจจัยความคาดหวังของผู้เรียนเพื่อนำผลไปพิจารณาในการพัฒนางานจึงกลายเป็นพันธกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา งานศึกษาของ Cook (2009) พบว่าการที่

ผู้เรียนได้พบสิ่งที่คาดหวังจากการเรียนมีอิทธิพลด้านบวกต่อผู้เรียน และจะทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและด้านสังคมของตนได้อย่างยาวนาน อีกทั้งมุมมองของ Stern (2007) ซึ่งไม่แตกต่างจาก Seginer (1983) ที่เห็นว่าผลลัพธ์ของความคาดหวังอาจเป็นได้ทั้งจากความคาดหวังที่เป็นความจริง (Realistic) และความคาดหวังทางอุดมคติ (Idealistic) นั่นคือผลของความคาดหวังประการแรกอาจตรงตามความคาดหวังที่ได้มาจากข้อมูลที่ได้รับหรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่แล้ว ในขณะที่ประการที่สองเป็นผลของความคาดหวังที่ตรงตามที่มีปรารถนาเป็นไปตามที่วาดฝันหรือเป็นความใฝ่ฝันส่วนตัวเกี่ยวกับอนาคตทางการศึกษาของตน ผลลัพธ์ของความคาดหวังจึงอาจแตกต่างกันตามความเป็นไปได้ของความคาดหวังทั้งสองประเภท

ความคาดหวังของนักศึกษาต่อการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย

Awang & Ismail (2010) กล่าวว่า ผู้เรียนที่เลือกเข้าศึกษาในสถานศึกษาใดนั้น ล้วนเข้ามาพร้อมกับความคาดหวังในการเรียน และหากผู้เรียนได้พบสิ่งที่ตรงกับความคาดหวังตลอดช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ ผลลัพธ์ที่ตามมาจะเป็นความประทับใจ (Pleasantness) ซึ่งอาจส่งผลให้การคงอยู่ของจำนวนผู้เรียนจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่หากผู้เรียนได้พบสิ่งที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังหรือรู้สึกไม่ประทับใจ (Unpleasantness) ผลที่ตามมาอาจถึงขั้นการพักการเรียนหรือการลาออกกลางคันได้ สำหรับผู้เรียนในยุคปัจจุบันซึ่งล้วนมีทักษะด้านเทคโนโลยีที่เชี่ยวชาญและมีความสามารถในการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว ดังนั้น เมื่อเวลาของการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยมาถึง เขาเหล่านั้นย่อมสามารถสืบค้นหาข้อมูลและเลือกสถาบันการศึกษาที่ทำให้ตนได้รับประสบการณ์การศึกษาที่ดี สามารถตอบสนองความต้องการที่สนใจ และทำให้ชีวิตทางการศึกษาประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง ปัจจุบัน จึงเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยต่างให้ความสำคัญต่อความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งที่คาดหวังจากมหาวิทยาลัย การประเมินความพึงพอใจเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานภายในหน่วยงานจึงเกิดขึ้น ดังที่ปรากฏผลการศึกษาวิจัยจำนวนไม่น้อยที่เผยแพร่ในปัจจุบัน อาทิ ความคาดหวังที่ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย (Mazzarol, 1998) หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนในมหาวิทยาลัยของ

นักศึกษาทำให้องค์กรออกกลางคัน (Briggs et al, 2012) หรือปัญหาการปรับตัวในสภาพแวดล้อมใหม่ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ (Torenbeek et al, 2010) และผลที่ได้จากงานของ Yorke & Longden (2004) ที่กล่าวถึงปัจจัยด้านการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อความคาดหวังต่อการเรียนในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงของสถาบัน บรรยากาศทางวิชาการ โอกาสในการทำงาน ภายหลังจบการศึกษา ความพร้อมและความช่วยเหลือด้านการเรียน รวมทั้งคุณภาพของผู้สอน งานของ Hassel et al. (2018) ได้ศึกษาความคาดหวังของทั้งนักศึกษาและผู้สอนในมหาวิทยาลัย โดยเน้นที่ความคาดหวังของนักศึกษาต่อความรับผิดชอบในการเรียนของตนและความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการเรียนในมหาวิทยาลัยในระดับสูง และคาดหวังว่าจะมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองได้ สำหรับความคาดหวังของผู้สอนที่มีต่อนักศึกษา พบว่าผู้สอนควรต้องปรับวิธีการสอนของตนเองให้เหมาะสมตามที่นักศึกษาคาดหวัง และหลักสูตรต้องปรับระบบการจัดการเรียนการสอนใหม่ และ Awang et al. (2010) ได้ศึกษาประสบการณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมาเลเซีย โดยเน้นวิเคราะห์ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อความรู้ของผู้สอน รวมทั้งปัจจัยที่คาดหวังอื่น ๆ และพบว่าความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อผู้สอนจะค่อนข้างสูง และยังได้เสนอแนะให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อความคาดหวังของนักศึกษาเพื่อนำไปปรับปรุงงานและเพื่อรักษาจำนวนนักศึกษาให้คงอยู่ รวมทั้งเพื่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย จากวรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สนับสนุนให้เห็นว่าความคาดหวังของผู้เรียนล้วนมีผลกระทบไม่มากนักต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งหากสถานศึกษานำผลลัพธ์จากการศึกษาด้านความคาดหวังของผู้เรียนไปพิจารณา ประโยชน์ย่อมเกิดในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานภายในสถานศึกษานั้นโดยตรงท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงระหว่างสถาบันการศึกษาในปัจจุบัน และคำเปรียบนักศึกษาเสมือนว่าเป็นลูกค้าหลักขององค์กรทางการศึกษา (Hill, 1995) กอปรกับระดับของความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนในสถาบันที่ตนได้เลือกเข้าศึกษาที่เพิ่มสูงขึ้น ทุกปัจจัยความคาดหวังจึงส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คณะผู้วิจัยในฐานะผู้ให้บริการที่ต้องกำกับ

ดูแลคุณภาพของหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน และได้ให้ความสำคัญในทุกองค์ประกอบที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของหลักสูตร อีกทั้งข้อมูลจากสถิติการรับนักศึกษาใหม่ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาในหลักสูตรสาขาการสอนภาษาจีนของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ได้แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้เรียนที่สนใจและสมัครเข้าเรียนมีเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันจำนวนนักศึกษาที่ลาออกกลางคันนั้นมีไม่น้อยเฉลี่ย 20 % ในแต่ละปี ซึ่งสาเหตุของการลาออกกลางคันนั้น อาจมาจากปัญหาที่หลากหลาย เช่น ด้านการเรียนการสอน ปัญหาการปรับตัวทั้งด้านวิชาการและสังคมของนักศึกษาเองรวมทั้งปัญหาเนื่องจากปัจจัยทางครอบครัวและเศรษฐกิจ หลักคิดด้านความคาดหวังที่ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษาดังที่ปรากฏในวรรณกรรมล้วนแสดงให้เห็นผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งนำไปให้เกิดข้อคำถามที่น่าสนใจ เช่น ก่อนเลือกเข้ามาเรียนภาษาจีนที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง นักศึกษามีความคาดหวังอะไรบ้างและเมื่อนักศึกษาได้เข้ามาเรียนแล้ว ได้พบว่า มีปัจจัยใดบ้างยังไม่ปรากฏตามที่คาดหวัง นอกจากนี้สาเหตุประการหนึ่งที่คณะผู้วิจัยให้ความสนใจต่อประเด็นความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นเพราะยังไม่ปรากฏว่ามีเอกสารหรือรายงานใดที่นำเสนอประเด็นนี้มาก่อน คณะผู้วิจัยจึงมีความเชื่อมั่นว่าหากมีการศึกษาหาคำตอบเรื่องนี้ ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของหลักสูตร และจะนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงกระบวนการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจความคาดหวังต่อการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ยังไม่ปรากฏตามความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานศึกษานี้ได้ถูกออกแบบให้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยยึดทฤษฎีความคาดหวัง

ของ Vroom's Expectancy Theory (Redmond et al, 2013) เป็นแนวคิดหลักสำหรับวางกรอบเพื่อศึกษาปัจจัยความคาดหวังต่อการเรียนในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย อาทิ ปัจจัยทางกายภาพ ด้านสถานศึกษา สภาพแวดล้อม ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้เป็นการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพโดยกำหนดระเบียบวิธีวิจัยในการดำเนินการแต่ละหัวข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย

ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ให้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2565 ซึ่งเป็นระยะเวลาหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยจัดเป็นแบบ onsite อย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้น การศึกษาประเด็นความคาดหวังในช่วงดังกล่าว ถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาเข้าใหม่ซึ่งยังไม่ได้รับอิทธิพลทางความคิดอื่นใดจากการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย

เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถามชนิดกึ่งมีโครงสร้างหรือ Semi-structured Questionnaire (Creswell & Plano Clark, 2017) เป็นเครื่องมือที่รวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายปิดเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณ และคำถามปลายเปิดเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการหาคุณภาพเครื่องมือได้นำแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญต่างสาขาภายในสำนักวิชาทำการประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการศึกษา (Index of Item Objective Congruence: IOC) และนำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินคุณภาพเครื่องมือแล้วไปทดลอง โดยสุ่มใช้กับนักศึกษาต่างสาขา จำนวน 15 คน เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในขั้นสุดท้าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่มาจากคำถามปลายปิด คณะผู้วิจัยเลือกใช้สถิติร้อยละ เพื่อสรุปจำนวนผู้ตอบเป็นร้อยละของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยความคาดหวังในการเรียนหลักสูตรการสอนภาษาจีน

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มาจากคำถามปลายเปิดได้เลือกใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามแนวคิดของ Kimberly (2016) เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้านปัจจัยที่คาดหวังและปัจจัยอื่น ๆ ที่ยังไม่ปรากฏตั้งที่นักศึกษาคาดหวัง นอกจากนี้ ยังได้นำข้อมูลในส่วนของความคิดเห็นอื่น และข้อเสนอแนะของนักศึกษามาเพิ่มเติมในการตอบคำถามวิจัยให้ครบถ้วนและรอบด้านเพื่อให้เนื้อหาที่ได้มีความสมบูรณ์ ทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ

ผลการวิจัยและการอภิปราย

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน ชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยนี้ และลงทะเบียนเข้าเรียนในปีการศึกษา 2565 ได้ร่วมตอบแบบสอบถาม จำนวน 101 คน เป็นชาย 11 คน คิดเป็น 10.89 % และหญิง 90 คน คิดเป็น 89.10% ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้มาจากการวิจัย ส่วนที่ 1 ของแบบสอบถามปลายเปิดที่มุ่งเน้นสำรวจปัจจัยความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนภาษาจีน ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ในรูปตาราง ซึ่งจำแนกปัจจัยความคาดหวังที่มีต่อการเรียนไว้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1

ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนภาษาจีน ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ปัจจัยความคาดหวัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านสถานศึกษา		
1. ความมีชื่อเสียง มาตรฐานและคุณภาพของมหาวิทยาลัย	58	56.42
2. ทำเล ที่ตั้ง ภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่เหมาะสม	17	16.83
3. ระบบสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมีความพร้อม และทันสมัย	17	16.83
4. ระบบการให้บริการภายในมหาวิทยาลัยสำหรับนักศึกษาใหม่	15	14.83
5. หลักสูตรภาษาจีนที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีความน่าสนใจ ตรงตามความต้องการ	70	69.30
6. ผู้สอนเป็นเจ้าของภาษา ที่มีความรู้ดี สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างดี	56	55.44
7. การได้เรียนในรายวิชาที่ทำให้เห็นโอกาสในการไปทำงานในอนาคต	67	66.30
8. การได้เรียนในรายวิชาที่ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาจีนอย่างถูกต้อง	65	64.35
ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา		
9. การมีโอกาสเดินทางไปประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน	50	59.52
10. การมีกิจกรรมที่ทำให้ได้มีเพื่อนต่างวัฒนธรรมและมีเครือข่ายที่เป็นชาวจีนมากขึ้น	48	47.52
11. การมีโอกาสพัฒนาทักษะภาษาจีนทำให้มีความรู้ความเข้าใจประเทศจีนมากขึ้น	34	36.66
12. การได้ร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเรียนรู้สังคมนรอบตัวและมีส่วนร่วม	19	18.81

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในภาพรวม พบว่าปัจจัยความคาดหวังด้านหลักสูตรและการสอน เป็นรายการความคาดหวังที่มีจำนวนนักศึกษาตอบมากที่สุดถึง 3 รายการ ได้แก่ ความคาดหวังที่จะได้เรียนหลักสูตรภาษาจีนที่มีความน่าสนใจตรงตามที่ต้องการ มีจำนวนผู้ตอบถึง 70 คน คิดเป็นร้อยละ 69.3 ลำดับที่สองเป็นความคาดหวังที่จะได้เรียนในรายวิชาที่ทำให้เห็นโอกาสของการทำงานในอนาคต จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 66.30 และลำดับที่สามเป็นความคาดหวังที่จะได้เรียนในรายวิชาที่ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาจีนอย่างถูกต้อง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 64.35 ในขณะที่รายการความคาดหวังที่มีจำนวนผู้ตอบน้อยที่สุด เป็นปัจจัยความคาดหวังด้านสถานศึกษา ได้แก่ รายการความคาดหวังที่มีต่อระบบการให้บริการภายในมหาวิทยาลัยซึ่งจัดให้สำหรับนักศึกษาใหม่ มีจำนวนผู้ตอบเพียง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.83 เท่านั้น เมื่อพิจารณาในรายด้าน ปัจจัยแรกที่น่าสนใจในตารางคือด้านสถานศึกษา ซึ่งพบว่าจำนวนผู้ตอบสูงสุดเป็นรายการความคาดหวังเกี่ยวกับชื่อเสียงที่มีมาตรฐานและคุณภาพของมหาวิทยาลัย มีจำนวนถึง 58 คน คิดเป็นร้อยละ 57.42 ส่วนปัจจัยด้านหลักสูตรและการสอนนั้นเป็นไปตามที่ปรากฏคือผู้ตอบมีจำนวนมากทุกรายการ รวมทั้งความคาดหวังที่จะได้เรียนกับผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาที่มีความรู้ดีและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างดีมีผู้ตอบจำนวนไม่น้อยเช่นกัน สำหรับปัจจัยด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษานั้นพบว่าจำนวนผู้ตอบทุกรายการอยู่ที่ระดับปานกลางเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง 2 ด้านที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งรายการความคาดหวังที่มีจำนวนผู้ตอบมากที่สุดในด้านนี้คือความคาดหวังด้านการได้โอกาสเดินทางไปประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน มีจำนวนผู้ตอบ 50 คน คิดเป็นร้อยละ 59.52 ในขณะที่ความคาดหวังอื่น ๆ เช่น การได้ร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเรียนรู้สังคมรอบตัวและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมมากขึ้นนั้นมีผู้ตอบไม่มากนัก จำนวนเพียง 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.81 เท่านั้น

หากพิจารณาจากรายการความคาดหวังที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุดดังที่นำเสนอในตาราง 1 อาจสรุปได้ว่ารายการที่มีผู้ตอบจำนวนสูงสุด 5 ลำดับแรกนั้น มาจากปัจจัยด้านหลักสูตรและการสอนและปัจจัยด้านสถานศึกษา

เช่น ความคาดหวังที่จะได้เรียนหลักสูตรที่น่าสนใจตรงตามที่ต้องการ มีรายวิชาที่ทำให้เห็นโอกาสการทำงานในอนาคต และเป็นรายวิชาที่ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาจีนอย่างถูกต้อง และคาดหวังว่าชื่อเสียง มาตรฐานและคุณภาพของมหาวิทยาลัยจะทำให้ได้เรียนกับผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาที่มีความรู้และสอนได้อย่างดี ความคาดหวังเหล่านี้ล้วนเป็นความคาดหวังที่ตรงกันเป็นส่วนใหญ่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีมาก่อนเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และยังเป็นความคาดหวังในระดับมากซึ่งแสดงถึงความมุ่งหวังในการมีอาชีพที่มั่นคงด้วยศักยภาพด้านภาษาจีนที่ได้รับจากการเรียนที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ความคาดหวังที่ชัดเจนเช่นนี้จึงเปรียบเสมือนตัวกำหนดเป้าหมายของชีวิตตามที่นักศึกษาต้องการ และมีความหวังว่ารายวิชาที่จะได้เรียนตลอดหลักสูตรจะทำให้รับโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคต ดังที่ Stern (2007) ระบุว่าความคาดหวังในการเรียนคือความต้องการส่วนตัวของผู้เรียนทุกคนและเป็นเป้าหมายในอนาคตที่ผู้เรียนมุ่งหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Awang & Ismail (2010) ซึ่งระบุว่าผู้เรียนที่เข้าศึกษาในสถานศึกษาล้วนเข้ามาพร้อมกับความคาดหวังในการเรียนหากผู้เรียนนั้นได้พบปัจจัยที่ตรงกับความคาดหวังของตนตลอดช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ ผลที่ได้ตามมาคือความสมหวังที่ทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจ (Pleasantness) จนนำไปสู่ความพึงพอใจ (Satisfaction) ในที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่าผลลัพธ์ของความคาดหวังที่ค้นพบจากการศึกษานี้ มีความสำคัญต่อหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่ควรนำไปพิจารณาสำหรับพัฒนางานด้านการให้บริการและงานสนับสนุนการศึกษา (Yorke & Longden, 2004) เพื่อให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้เรียนและส่งผลทำให้เกิดความพึงพอใจในระดับดีตามที่มหาวิทยาลัยมุ่งหวัง จึงไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าสาขาวิชาจำเป็นต้องให้ความสนใจกับข้อค้นพบของงานวิจัยนี้และนำทุกประเด็นของความคาดหวังของนักศึกษาไปพิจารณาเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของสาขาวิชาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

รายการความคาดหวังที่มีจำนวนผู้ตอบไม่มากนัก โดยเฉพาะปัจจัยด้านสถานศึกษา เช่น ความคาดหวังต่อระบบการให้บริการภายในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นการบริการนักศึกษาใหม่ หรือความคาดหวังจะได้ทำกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยเพื่อการเรียนรู้และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมเพื่อสังคมมากขึ้นเหล่านี้มีจำนวนผู้ตอบไม่มากนัก ที่เป็น

เช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้รับข้อมูล และคุณลักษณะที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จากข้อมูลที่เผยแพร่ต่อสาธารณะจนเป็นที่รับรู้ในสังคม อีกทั้งข้อมูลที่นำเสนอโดยสื่อหลากหลายช่องทางเกี่ยวกับการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีส่วนทำให้ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นที่แพร่หลาย รวมทั้งการได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีมาตรฐาน จึงอธิบายได้ว่านักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายเห็นว่าความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงย่อมให้การบริการที่ดีและมีคุณภาพในทุกด้าน ทำให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลที่ตนมีมาก่อนที่จะเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยนี้ จึงไม่ได้รับรองข้อปัจจัยเหล่านี้ไว้เป็นความคาดหวังในระดับต้น ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ได้มาจากแบบคำถามปลายเปิดเป็นการวิเคราะห์ผลข้อมูลเชิงคุณภาพและเพื่อหาปัจจัยที่ยังไม่ปรากฏตามที่นักศึกษาคาดหวัง รวมทั้งความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนักศึกษานั้นพบว่าปัจจัยที่ยังไม่ปรากฏตามที่นักศึกษาคาดหวังดังกล่าวมี 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การมีโอกาสไปประเทศจีน 2) ระบบสนับสนุนการศึกษา 3) กิจกรรมพัฒนานักศึกษา และ 4) หลักสูตรการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การมีโอกาสไปประเทศจีน

ในประเด็นนี้ นักศึกษาได้ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ระบุว่าต้องการไปประเทศจีนเพื่อได้ไปศึกษาหาความรู้ด้านจีนเพิ่มขึ้น เหตุผลรองลงมาคือการได้รู้จักและร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมจีนกับคนจีนจะช่วยให้มีโอกาสได้ใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร และทำให้มีเครือข่ายที่เป็นคนจีนเพิ่มขึ้น ตามด้วยเหตุผลอื่น เช่น ทำให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนในประเทศจีน นอกจากนี้ นักศึกษาจำนวนหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรจัดหาทุนสนับสนุนให้นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีนได้รับโอกาสในการไปเรียนที่ประเทศจีนเพราะจะทำให้ได้มีความรู้และเข้าใจประเทศจีนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบของความคาดหวังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้คือเป้าหมายในชีวิตที่นักศึกษากำหนดไว้ แต่เมื่อความคาดหวังดังกล่าวยังไม่ปรากฏจึงอาจอธิบายได้ว่านักศึกษากลุ่มเป้าหมายนี้ อยู่ระหว่างการศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 เท่านั้นและได้เข้าเรียนตามแผนการเรียนที่ของหลักสูตรการสอนวิชาภาษาจีน พ.ศ. 2563 เพียง 2 ภาคเรียนเท่านั้น จึงยังไม่ถึงเวลาที่จะได้เข้าร่วมโครงการ

ศึกษาเรียนรู้ในประเทศจีนในชั้นปีที่ 3 และ 4 ตามแผนการเรียนที่กำหนดในหลักสูตร

2) ระบบสนับสนุนการศึกษา

ระบบสนับสนุนการศึกษานี้ หมายถึงการให้บริการภายในมหาวิทยาลัยที่จัดให้แก่นักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาเกือบทั้งหมดระบุว่าปัจจัยที่ยังไม่ปรากฏตามที่คาดหวังคือได้รับการบริการที่ดีจากมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะเรื่องการบริการรถไฟฟ้าสำหรับรับ - ส่ง ภายในมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษามีเพิ่มเติมว่าปัญหาที่พบคือการจัดบริการรถไฟฟ้ายังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการเพราะนักศึกษาที่ไม่มีพาหนะส่วนตัวมีเป็นจำนวนมากที่ต้องใช้บริการรถไฟฟ้าในช่วงเปลี่ยนคาบเรียน ทำให้นักศึกษาต้องเดินเรียนและต้องเข้าเรียนช้า รวมถึงประเด็นการขยายเวลาการให้บริการเปิด - ปิด ห้องสมุดและการกำหนดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แม้ว่าประเด็นเหล่านี้อาจดูเป็นเรื่องไม่ร้ายแรง แต่เมื่ออาจปฏิเสธได้ว่าปัญหาเล็กน้อยอาจก่อให้เกิดความไม่พอใจให้กับผู้รับบริการและอาจเป็นข้อที่ยืนยันว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องทำความเข้าใจและศึกษาปัจจัยที่อาจทำลายความคาดหวังของนักศึกษา และต้องหาทางปรับปรุงแก้ไข ปัญหาเหล่านี้ เพื่อทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ข้อค้นพบนี้จึงเป็นการสนับสนุนคำกล่าวของ Smith & Wertlieb (2005) ที่ว่าช่องว่างระหว่างความคาดหวังของนักศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้น มีอยู่จริงเสมอ

3) กิจกรรมพัฒนานักศึกษา

ในประเด็นนี้ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ระบุว่าความคาดหวังที่มีในการเรียนที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้คือการได้ร่วมจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา เช่น กิจกรรมเชิงวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้และคำแนะนำเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการเรียน กิจกรรมส่งเสริมการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและการให้อิสระในการเลือกเรียนจากความสนใจโดยไม่บังคับด้วยคะแนน นอกจากนี้ยังระบุถึงกิจกรรมพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านภาษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับนักศึกษาเจ้าของภาษาทั้งภาษาจีนและภาษาอังกฤษเพราะมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีชื่อเสียงในด้านการเรียนการสอนด้วยสองภาษา ข้อค้นพบเหล่านี้เป็นความคาดหวังที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของคนในศตวรรษใหม่ที่มีความคิดอิสระและต้องการกำหนดเป้าหมายในชีวิตด้วยตนเอง ความ

คาดหวังนี้คืออนาคตที่นักศึกษามุ่งหวังเพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตในโลกปัจจุบัน (Stern, 2007) ซึ่งหากนักศึกษาไม่ได้พบสิ่งที่คาดหวังดังกล่าวในช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอาจส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจหรือส่งผลการเรียนของนักศึกษาและย่อมส่งผลต่อชื่อเสียงมหาวิทยาลัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Yorke & Longden, 2004)

4) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ความคาดหวังในประเด็นนี้ได้แก่ ความต้องการเรียนในหลักสูตรที่มีรายวิชาตรงตามความต้องการของตนมากที่สุดซึ่งเป็นปัจจัยความคาดหวังของนักศึกษาส่วนใหญ่แต่ทว่าความคาดหวังนี้ยังไม่ปรากฏข้อมูลเชิงคุณภาพยั้งชี้ให้เห็นว่าความต้องการของนักศึกษามีแตกต่างกันได้แก่ ความต้องการเรียนรายวิชาที่ทำให้เห็นเป้าหมายของอาชีพและการทำงานในอนาคต ความต้องการเรียนรายวิชาที่เน้นภาคปฏิบัติที่นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ ความต้องการเรียนภาคปฏิบัติมากกว่าเรียนแต่ภาคทฤษฎีที่มีแต่การบรรยายให้ความรู้โดยผู้สอนเท่านั้น และความต้องการเรียนรายวิชาที่นักศึกษาสามารถเรียนได้ทุกเวลาทุกสถานที่โดยไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนในห้องเรียนตลอดเวลา นอกจากนี้ ปัจจัยความคาดหวังด้านหลักสูตรที่ยังไม่ปรากฏตามที่คาดหวังได้แก่ ความคาดหวังให้มีระบบการวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกตอนเรียน ผู้สอนไม่ควรทำการเก็บคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน และไม่ควรต้องมีการสอบในทุกคาบเรียน รวมทั้งมีข้อเสนอแนะว่าเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนไม่ควรกำหนดเกณฑ์ที่สูงเกินไป ประเด็นสุดท้ายของปัจจัยที่ยังไม่ปรากฏตามที่นักศึกษาคาดหวังเป็นด้านการจัดการเรียนการสอนโดยนักศึกษาระบุว่าควรปรับในบางรายวิชาให้ใช้วิธีการสอนใหม่ที่น่าสนใจและทันสมัยขึ้น ซึ่งหากไม่มีการพิจารณาปรับปรุงปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามที่นักศึกษาคาดหวัง ในอนาคตอาจส่งผลกระทบต่อการยอมรับในคุณภาพและมาตรฐานของหลักสูตรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ข้อค้นพบสำหรับปัจจัยที่ยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการสอนภาษาจีนที่กล่าวมาทุกประเด็นข้างต้นนี้สะท้อนให้เห็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งของคนรุ่นใหม่ที่สอดคล้องกับข้อค้นพบจากคำถามที่ 1 คือเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่เป็นอิสระและตั้งความคาดหวังเพื่อกำหนดเป้าหมายในอนาคตตามที่ตนต้องการ (Stern,

2007; Cook, 2009) เมื่อนักศึกษาได้เข้ามาเรียนและได้พบกับสิ่งที่ตนคาดหวังย่อมเกิดความประทับใจ (Pleasantness) ความพึงพอใจที่มีต่อมหาวิทยาลัยย่อมเกิดตามมา แต่ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้ระบุผลที่อาจแตกต่าง นั่นคือปัจจัยที่ความคาดหวังหลายประการยังไม่ปรากฏ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากังวลหากปัจจัยที่นักศึกษาคาดหวังเหล่านั้นไม่เกิดขึ้นหรือไม่ได้รับการพิจารณาแก้ไข ความรู้สึกไม่ประทับใจ (Unpleasantness) จะเกิดตามมา ข้อค้นพบนี้จึงตอกย้ำให้เห็นว่าช่องว่างระหว่างความคาดหวังของนักศึกษาและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยนั้นมีจริงดังที่ Smith & Wertlieb (2005) เคยกล่าวไว้ และตามที่ Cook ระบุว่าความคาดหวังต่อการเรียนส่งผลเชิงบวกต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านวิชาการและด้านสังคม ซึ่งพัฒนาการเรียนรู้อย่างวิชาการที่ลดช่องว่างได้ย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจ และอาจช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับมหาวิทยาลัยให้ดีขึ้นได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับจึงควรนำไปพิจารณา

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่าการสำรวจความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นวิธีการหนึ่งที่สะท้อนถึงควมมีคุณภาพของการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษานั้นๆ (Hashim & Awang, 2005) การศึกษาวิจัยที่นำเสนอในบทความนี้พบว่านักศึกษาที่เลือกเรียนภาษาจีนที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงล้วนมีความคาดหวังและตั้งเป้าหมายไว้อย่างแน่นอน ชัดเจนก่อนเข้าเรียน ความคาดหวังของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นความคาดหวังที่มุ่งนำทักษะความรู้ด้านภาษาจีนที่ได้เรียนจากมหาวิทยาลัยไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือในหน้าที่การงานในอนาคต นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบความต้องการที่ตรงกันและเป็นความคาดหวังที่นักศึกษาส่วนใหญ่รอคอย นั่นคือ การได้รับโอกาสไปศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านภาษา วัฒนธรรมจีนในประเทศเจ้าของภาษาและการได้เรียนรู้การสอนภาษาจีนในประเทศจีนเป็นอีกหนึ่งความคาดหวังที่นักศึกษารอคอยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

นอกจากผลการศึกษาที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนควรพิจารณาเพื่อผลักดันให้ความคาดหวังของนักศึกษาปรากฏเป็นจริงและควรพิจารณาข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้กับนักศึกษาเพื่อลดช่องว่างระหว่างความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อ

การเรียนรู้และรวมทั้งการได้รับการบริการที่สนับสนุนให้
การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปได้อย่างราบรื่น

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านหลักสูตร มหาวิทยาลัยและผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยต่อ
การเปลี่ยนแปลงของโลก ให้มีความน่าสนใจตรงกับความ
ต้องการของผู้เรียนที่เป็นคนรุ่นใหม่ โดยให้มีการ
สำรวจความต้องการเรียนรายวิชาใหม่เพิ่มเติม เป็นการ
เพิ่มโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้อย่างเสรี

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้รับผิดชอบ
หลักสูตรควรศึกษาและทำความเข้าใจความคาดหวัง
ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เพื่อให้มีการพัฒนา
การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วย
ตนเอง จัดให้มีกิจกรรมเสริมในแต่ละรายวิชาจากแหล่ง
การเรียนรู้นอกห้องเรียนและจัดมีกิจกรรมแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ด้านภาษาและวัฒนธรรมที่ประเทศสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน รวมทั้งควรปรับระบบการวัดและประเมิน
ในแต่ละรายวิชาให้มีมาตรฐานเดียวกันทุกตอนเรียน

1.3 ด้านระบบสนับสนุนการศึกษา มหาวิทยาลัย
ควรพิจารณาปรับปรุงด้านการบริการให้เพียงพอต่อ
ความต้องการของนักศึกษา เช่น การเพิ่มรอบบริการ
รถไฟฟ้าในช่วงเวลาเร่งด่วน และควรปรับเพิ่มเวลาให้

บริการ เช่น ขยายเวลาให้บริการห้องสมุดในช่วงเวลาสอบ
รวมทั้งการสนับสนุนทุนศึกษาแลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนา
ภาษาต่างประเทศ

ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนควร
พิจารณาเพื่อผลักดันให้ความคาดหวังของนักศึกษาปรากฏ
เป็นจริงและควรพิจารณาข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนา
ทักษะที่จำเป็นให้กับนักศึกษาเพื่อลดช่องว่างระหว่าง
ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนและรวมทั้ง
การได้รับการบริการที่สนับสนุนให้การเรียนรู้ของนักศึกษา
เป็นไปได้อย่างราบรื่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีศึกษาความสอดคล้องของความ
คาดหวังของนักศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษา

2.2 ควรจัดให้มีการศึกษาความคาดหวังของ
นักศึกษาใหม่เป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลไปพิจารณาใน
การพัฒนาหลักสูตรและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

2.3 ควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบความ
คาดหวังของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายกับนักศึกษาสาขาวิชา
อื่น ๆ ในสำนักวิชา เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้และเรียนรู้
จากวิสัยทัศน์ที่แตกต่าง

References

- Awang, H., & Ismail, N. (2010). Undergraduate Education: A Gap Analysis of Students' Expectations and Satisfaction. *Problems of Education in the 21st Century*, 21, 21-28. <http://oaji.net/articles/2014/457-1400135515.pdf>
- Briggs, A.R.J., Clark, J. & Hall, I. (2012). Building Bridges: Understanding Student Transition University. *Quality in Higher Education*, 18(1), 3-12.
- Cook, K. (2009). *Effects of Parent Expectations and Involvement on the School Readiness of Children in Head Start*. [Unpublished, Texas A & M University].
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2009). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, Sage. <https://shorturl.at/uHN9w>
- Crosby, L. (1991). Expanding the Role of CSM in Total Quality. *International Journal of Service Industry Management*, 2(2), 5-19.
- Gibbs, V. (2004). A study of consumer expectations and perceptions in undergraduate higher education. *Journal of Diagnostic Radiography and Imaging*, 5, 69-78.
- Hashim, F. & Awang, H. (2005). An institution in Search of Excellence: Lessons learned. *International Education Journal*, 6(3), 291-296.
- Hassel, S., & Ridout, N. (2018). An investigation of first-year students' and lecturers' expectations of university education. *Frontiers in psychology*, 8, 2218.
- Hill, F. M. (1995). Managing Service Quality in Higher Education: The Role of Students as Primary Consumer. *Quality Assurance in Education*, 3(3), 10-21.
- Kimberly A. Neuendorf. (2016). *The Content Analysis Guidebook*. (2nd ed.). Cleveland State University, SAGE Publications.
- Lowe, H., & Cook, A. (2003). Mind the gap: are students prepared for higher education? *Journal Further Higher Education*, 27, 53-76.
- Mazzarol, T. (1998). Critical success factors for international education marketing. *The International Journal of Educational Management*, 12(4), 163-175.
- Redmond, B. F., & Hite, Z. A. (2013). *Expectancy Theory*. Penn State Wikispaces. <https://shorturl.at/pAK09>
- Seginer, R. (1983) Parents' educational expectations and children's academic achievements: A literature review. *Merrill-Palmer Quarterly*, 29, 1-23.
- Smith, J. S., & Wertlieb, E. C. (2005). Do first-year college students' expectations align with their first-year experiences? *NASPA Journal*, 42, 153-174.
- Stern, MH. (2007). *Parents' academic expectations, children's perceptions, and the reading achievement of children at varying risk*. [Unpublished, The University of North Carolina at Chapel Hill].
- Torenbeek, M., Jansen E., & Hofman A. (2010). The effect of the fit between secondary and university education on first-year student achievement. *Studies in Higher Education*, 35(6), 659-675.
- Yorke, M., & Longden, B. (2004). *Retention and Student Success in Higher Education*. Society for Research into Higher Education and Open University Press.